

Prokletstvo malog tržišta

Miroslav Rosandić

Svi već znaju da je globalizacija obilježila suvremenog društva, da kapital ne poznaje granice, da se financijska kriza na drugom kraju svijeta trenutno odražava i na sva druga tržišta... Sve ste to već sto puta čuli, a neki su i iskusili kao istinite tvrdnje (bez brige ne mislim se baviti aktualnim slomom financijskih institucija SAD-a).

Ali imamo mi i sasvim suprotna iskustva, koja bih nazvao „prokletstvom malog tržišta“, specifična za države poput Hrvatske i susjedne nam zemlje, sličnih gabarita. Koliko smo dugo čekali lokalizaciju Windowsa? Tek ovih dana „doživjet“ ćemo da se iPhone može kupiti legalnim putem, uz sve usluge *providera* koje ga trebaju pratiti. Xbox i dalje nije službeno podržan od Microsofta, ali ga mnogi u nas prodaju i, što je neobičnije, mnogi ga i kupuju (za razliku od Slovenaca koji ga totalno ignoriraju).

Prošlog mjeseca napravili smo pregled najzanimljivijih *netbooka* (ultralaganih prijenosnika) iz ponude raznih svjetskih proizvođača. Najavili smo usporedni test za ovaj broj i to smo ostvarili. No, od tada predstavljenih 11 modela, mi smo u nas uspjeli prikupiti (tijekom rujna) samo četiri modela! Ponavlja se stara priča - malo smo tržište i trebamo pričekati na red... Čak i nevjerojatno dobar uspjeh prodaje Asusova Eee PC modela 701, ništa nije značio. Još proljetos krenulo se s predstavljanjem cijelog niza novih modela Eee serije, njih više od dvadeset (s dva ekrana većih dijagonala), a u nas još uvijek možemo samo birati - koju boju želimo 701-će! Tipično prokletstvo malog tržišta, kurentna roba koja ne čeka na kupca prvo ide na veća i razvijenija tržišta, a mali dolaze na red kada se veći zasite...

I na području internetskih servisa i usluga mogli bismo nastaviti s kuknjavom kako nas čak i na tom najliberalnijem od svih tipova tržišta stiže „prokletstvo malih“, primjerice PayPal nas je svrstao među rizične države, pa od nas samo uzima, a ne želi nam dati (dozvoljava da ih koristimo samo za kupnju, ali ne i za prodaju), eBay i dalje nije zainteresiran za otvaranje lokaliziranog kupoprodajnog servisa itd.

Ali ima i suprotnih primjera! Recimo, za Google nismo nezanimljivi, a ni premali. Lansirajući *betu*

svog prvog *browsera* Google Chrome doživjeli smo da se već u toj prvoj fazi njihovog novog proizvoda, među brojnim lokaliziranim verzija, našla i „hrvatska“. Doista rijetka čast, mada je ovaj put baš i nismo dočekali s krajnjim oduševljenjem. Nije problem u nekim tehničkim detaljima, niti u kvaliteti same lokalizacije, već u načinu funkcioniranja novog internetskog preglednika i pratećim licencnim pravima. O svemu opširno pišemo u ovom broju, pa vas neću zamarati s detaljima, a o toj temi vodi se i nekoliko burnih rasprava na našem web-forumu, pa ako želite čitati raznolika mišljenja i komentare, prekopajte malo po temama vezanim uz Chrome.

Imamo i dvije velike teme, koje su nastale baš zbog vašeg interesa, iskazanog u pismima i na našem forumu. Prva je pregled ponude *flat-rate* pristupa Internetu. Gotovo je nevjerojatno da smo još prije nekoliko godina pisali, prenoseći službeno tumačenje T-Comovih rukovodilaca, kako je *flat-rate* neisplativ model pristupa Internetu i da svaki *provider* koji inzistira na toj usluzi mora računati na - gubitke u poslovanju! Pri tome su nam predložili razne formule izračuna troškova i stručne ekspertize koje su im davale za pravo. Nije prošlo puno vremena i danas imamo poplavu *flat-rate* modela, počevši od samog T-Coma, pa do niza drugih *providera*. Toliko je toga da se teško snaći, pa se Petric potrudio i pretresao sve što je ponudeno. Napravio je i nekoliko usporednih tablica, ali morate znati da su kombinacije (što sve ulazi u cijenu) vrlo raznolike, tako da nije lako, a ni jednostavno usporediti konkurentske ponude.

Druga tema, napravljena „po vašim željama“, je usporedni test grafičkih kartica. Istina, čak i da nije bilo puno izravnih zagovornika te, za nas klasične i relativno česte teme, svjesni smo da je došao trenutak za veliku analizu i isprobavanje svega novoga što se nudi. A toga je tako puno, uz sve ograde koje smo postavili u startu, da smo se i sami iznenadili. Kolega Arunović je puno radnih dana, ali i vikenda, proveo uz testni stroj, kako bi stigao dovršiti sva mjerenja na vrijeme. Na vama je da sve to sada polako proučite i izaberete svog favorita!

Sve je više uređaja, pa i raznih internetskih servisa, koji nas zaobilaze u širokom luku. Uvijek je objašnjenje isto - mali ste, govorite nekim čudnim jezikom, prednost imaju veći kupci. Nekada je to logično i mora se prihvatiti, ali nekada i nije

■ Najmanji prijenosnici - atraktivna i sve popularnija kategorija, ali s vrlo skromnom ponudom u našim trgovinama

■ Grafičke kartice - ogroman broj modela baziranih na novim procesorima razgalit će srce svakom ambicioznijem računalnom entuzijastu

■ Tipkovnice za igrače - nekada teška egzotika, danas sve popularniji odabir zahtjevnih igrača. Na usporednom testu našlo se čak devet modela